

Ajánlások

A *Made in Israel* című könyv olyan inspiráló történetek gyűjteménye, amelyek feltárják Izrael innovatív szellemiségének ősi gyökereit, és azt a hajtóerőt, amellyel ez a vilájobbító szándék a globális szintéren folytatódik. Remek olvasmány a vállalkozók, üzleti vezetők és mindazok számára, akik szeretnék megérteni az innováció eredetét és megvalósításának módját.

DAN SENOR ÉS SAUL SINGER, *A Startra kész nemzet: Izrael gazdasági csodájának története* című könyv társszerzői

Magyarország keresi kitörési pontjait. Tudósok, politikusok, érzékeny lelkületű művészek latolgatják, hogy egy kis közép-európai nép hogyan maradhat fenn és lehet sikeres a 21. században, a globalizáció, a környezetszennyezés és az együttműködés nehézségei és kihívásai közepette. Nem csupán hivatásos gondolkodóknak, hanem mindenkinek, akinek fontos gyermekei, unokái sorsa, aki mosolyogva szeret jó és igaz történeteket olvasni, aki szeretné megérteni, hogy mitől lett és marad a minden oldalról fenyegetett, fél Dunántúlnyi területű alig 6 milliós zsidó lakosságú Izrael a világ egyik vezető tudományos-technológiai központja és jólétének javítója, ajánlom, hogy olvassa el Avi Jorisch könyvét – aminek akár a Zsidó Kiválóságok Könyve is lehetne a címe –, majd adja tovább! Mindnyájunk vidám okulására.

Balatonfüred, 2019 ősze

OLTI FERENC, a Zsidó Kiválóságok Háza Alapítvány kuratóriumi elnöke

Közismert, hogy Izraelben a tudományos kutatás és eredményeinek átültetése a gyakorlatba igen magas színvonalú. Ez a kiváló, erről szóló könyv melegen ajánlható mindenkinek, de különösen az innovációra érzékeny közösségek olvasóinak. Segíthet abban is, hogy az izraeli példa alapján erősödjék a hazai szereplők önbizalma megmutatva, hogy egy kis országban is nyitott az út a hazai mellett az egész világot is gazdagító eredmények eléréséhez mind a tudományos kutatásban, mind ezek eredményeinek alkalmazásában.

KROÓ NORBERT, fizikus, akadémikus,
professzor emeritus

Avi felfedi Izrael innovációs merészségének titkos receptjét; elmeséli nekünk, hogyan emeli ez a kicsiny ország olyan szintre a technológiáját azért, hogy emberek milliárdjainak életét tegye jobbá szerte a világon ... Ez az éleslátással megírt tanulságos könyv ragyogó fényt áraszt az ország szívére és lelkére.

JOSZI VARDI, több vállalkozás tulajdonosa,
Izrael nem hivatalos technológiai nagykövete

A világon emberek százmilliói nélkülözik az alapvető szükségleti cikkeket és egészségügyi szolgáltatásokat. Bámulatos módon a kicsiny Izrael felnőtt a feladathoz, hogy segítséget nyújtson. Avi Jorisch *Made in Israel* című könyve nemcsak felemelő olvasmány, hanem megismerhetjük belőle azt is, hogyan robbant be meteorként Izrael, és hogyan vált ez a startvonalról induló „zöldfülű” ország a népek megalapozott világosságává.

SIVAN YA'ARI, az Innovation: Africa alapítója és elnöke

Hatalmas reménységgel fogja eltölteni a *Made in Israel* című könyv olvasóit az, ha felismerik, milyen rendkívüli előrelépést tett meg nagyon rövid idő alatt Izrael, ez az én hazámhoz hasonlóan fiatal ország. Valamennyien együtt ünnepelhetjük Izrael hihetetlen technológiai eredményeit, amelyek hozzájárulnak az emberiség helyzetének javításához.

ŐEXCELLENCIÁJA ROBERT DUSSEY, Togo állam külügyminisztere

A *Made in Israel* című könyv remekül megragadja korunk igazságát. Az innováció szent feladat, a technika pedig egy szent eszköz, amelynek segítségével képesek leszünk megjavítani a világot. Ez az inspiráló könyv arra bátorít minket, hogy kiterjesszük morális képzelőerőnk határait, és hozzuk működésbe azt a soha nem látott erőt, amelyet a mi generációnk ajándékkul kapott.

IRWIN KULA RABBI, a National Jewish Center for Learning and Leadership (CLAL) elnöke

A *Made in Israel* olyan könyv, amelyre a világnak oda kell figyelnie. Avi Jorisch színesen és humorosan vázolja fel azt az utat, amelyet Izrael az újítások terén megtett, miközben a világot egy jobb helyé tette, és közben azt is megmutatta, hogy a többi ország és nemzet miként követheti a példáját.

JAKOV KATZ, a *Jerusalem Post* főszerkesztője,
a *The Weapon Wizards* (Fegyvermágusok) című könyv társszerzője

Ámulatba ejtő könyv, ami megismertet az ősi Szentföldből eredő modern innováció bőségével. Kötelező olvasmány!

MICHAEL LITTLE, a National Religious Broadcasters elnöke

MADE IN
ISRAEL

Ahogy az izraeli találmányosság
jobbítja a világot

AVI JORISCH

A magyar fordítás az alábbi kiadás alapján készült:

Avi Jorisch: THOU SHALT INNOVATE: *how Israeli ingenuity repairs the world*

ISBN: 978-965-229-493-7

Copyright © Avi Jorisch, 2018

All rights reserved.

Published by Gefen Publishing House Ltd. 6 Hatzvi Street, Jerusalem 94386, Israel

Hungarian edition © Immanuel Alapítvány 2019

Magyarországon kiadja:

az Immanuel Alapítvány Kiadója: az Immanuel Szószóró

9701 Szombathely, Pf.: 320

Tel.: +36 1 267 1551

www.immanuel.hu

immanuel@immanuel.hu

Felelős kiadó: Géczi Károly

Fordító: Berényi Irén

Műszaki szerkesztő: Horváth Gábor

A fordítás és a kiadás a szerző engedélyével történt.

Minden jog fenntartva.

A könyv bármely részének felhasználásához vagy sokszorosításához a kiadó előzetes, írott engedélye szükséges, kivéve a rövid idézeteket.

ISBN 978-615-6017-05-5

Nyomdai munkák: Central Dabasi Nyomda Zrt.

Felelős vezető: Balizs Attila vezérigazgató

Eidennek, Orennek és Janivnak – a következő fejezet már a tiétek!

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó a magyar kiadáshoz	ix
Előszó: Legyen világosság!	xiii

I. RÉSZ: AZ ORSZÁG, AMELYNEK SZELLEMISSÉGE VAN

1. fejezet: Izrael és a „nemzeti DNS”	3
2. fejezet: A zsidók nem maradhatnak közömbösek	9

II. RÉSZ: HELYI KIHÍVÁSOK – GLOBÁLIS MEGOLDÁSOK

3. fejezet: Betegszállítás Uberrel	21
4. fejezet: Cseppenként	31
5. fejezet: Az igazi Vasember	43
6. fejezet: József ma	55
7. fejezet: A negyedik nap	67

III. RÉSZ: AKIK JÓRA HASZNÁLJÁK A TECHNOLOGIÁT

8. fejezet: A bénák járnak	79
9. fejezet: GPS az agynak	91
10. fejezet: Az aranyat érő tűzfal	101
11. fejezet: Nyeld le a kamerát!	111
12. fejezet: Szem a gerincen	119

IV. RÉSZ: KIS NÉP, NAGY ÁLOM

13. fejezet: Egy jobb sebtapasz	129
14. fejezet: Működőképes ötletek	135
15. fejezet: Egy magasabb elhívás	145
16. fejezet: Ég és föld között	155

17. fejezet: A halottak feltámadnak	165
18. fejezet: Legyél mensch!	175
Köszönetnyilvánítás	185
Függelék: Ötven világjobbító izraeli találmány	193
Jegyzetek	201
Tárgymutató	233
A szerzőről	247

ELŐSZÓ A MAGYAR KIADÁSHOZ

Az elmúlt bő két évszázad természettudományos kutatásai, az ezek eredményeként született nagy felfedezések segítettek abban, hogy megismerjük és megértsük a Világegyetem működését, de megalapozták azokat a technológiákat is, amelyek alkalmazásai gyökeresen megváltoztatták mindennapi életünket. És ezen változások sebessége időben folyamatosan növekszik.

A newtoni mechanika az első ipari forradalmat és az energetikát alapozta meg. Az elektromágneses hullámok felfedezése pedig már a 19. század második felében többek között az informatikát forradalmasította. A 20. század első felében a magerők felfedezése kitérte a nukleáris korszak kapuját, ami többek között új lehetőségeket nyitott meg az energetikában és egy sor napjainkban is fontos további technológiát alapozott meg.

Mindezek az eredmények vezettek oda, hogy korunkban a nano-, bio-, info-, és anyagtechnológiák átformálták életünk minden szegletét. A legmélyebbre szántó változásokat azonban a 20. század első felének talán legnagyobb felfedezése, a kvantummechanika hozta és ígéri. A kvantum törvények kiaknázása vezetett a múlt században a tranzisztorok, lézerek és számos további eszköz felfedezéséhez. Századunkban pedig már tanulgatjuk ezen törvények manipulálását, ultraérzékeny szenzorokat, orvosi diagnosztikai és terápiás eszközöket hozva létre, lehallgathatatlan információs csatornákat építhetünk és már születőben vannak az elképesztő teljesítményt ígérő kvantumszámítógépek is.

Közismert, hogy Izráelben mind a tudományos kutatás, mind ezek eredményeinek átültetése a gyakorlatba igen magas színvonalú. Avi Jorisch „Made in Israel” című könyve izgalmas bepillantást enged ebbe a folyamatba. A második világháború után született kis állam folyamatosan küszködött az összeomlás veszélyével, a biztonsági kihívásokkal, a kevés természeti erőforrás okozta gazdasági nehézségekkel, vízhiánnyal

a túlnyomóan sivatagos területein és a nem túlságosan barátságos földrajzi környezettel is.

Az ország stabilizálásához, vonzóvá és élhetőbbé tételéhez jelentősen hozzájárult az a gazdasági csoda, amelyet a tudomány eredményein alapuló innovációs folyamatok alapoztak meg. A nagyszámú start-up cég megjelenése, az ezeket támogató kockázati tőke pozitív hozzáállása az újdonságokhoz, valamint az az innovatív szellemiség, amelyet a kulturális-vallási háttér, a családokon belüli inspiráció, valamint a világ megjavítására irányuló törekvés jellemez, nem maradhatott eredmények nélkül. Természetesen beárnyékolta ezeket a folyamatokat a környezetben mindig jelenlévő, a világon mindenütt megfigyelhető kishitűség, amelyet azonban a könyvben szereplő alkotók elhivatottsága és kitartása sikeresen le tudott győzni.

Ez a kiváló könyv melegen ajánlható mindenkinek, de különösen az innovációra érzékeny közösségek olvasóinak. Az olvasmányos fejezetek példái olyan módon prezentálódnak, hogy az olvasónak nehézséget okozhat a könyv letétele. A példák széles területek eredményeit mutatják be. A mezőgazdaság nagy újdonságai például a csepegtetési öntözés, vagy a betakarított gabonában lévő káros rovaroknak a termés vákuumos tartókban időszakosan tartott módon való elpusztítása, rovarirtó kémikáliák helyett. Kétezer éves datolyamagból élő pálma nevelése pedig egy olyan sikertörténet, amely más kihalt életformák újraélesztésének reményét is tartalmazhatja. Az orvosi alkalmazások területe is gazdag. A lenyelhető mikroméretű kamera például bél, vagy gyomortükrözés helyett alkalmazható; robot segítségével végezhető hibamentes gerincműtét; a vérvesztést gátló sürgősségi kötszer a sérültek túlélési esélyeit növelheti; és a mély agyi stimuláció, vagy a béta interferon előállítása és gyógyászati alkalmazása. Néhány tipikus példa, amelyek megszületését a szerző izgalmas formában ismerteti. A biztonságos élethez a rakétavédelmi vaskupola járul hozzá, a kiberbiztonsághoz pedig a rosszindulatú internet beavatkozásoktól védő tűzfal.

A mintaként bemutatott eredmények leírása sok dokumentumon és interjú alapján és a szakmai bemutatáson túl mély humánról, továbbá a feltalálók elhivatottságáról is tanúskodik. A motiváció: megjavítani a

világot, amely erre alaposan rászorul. Érdekes része a könyvnek a Függetlenségben ötven, néhány sorban ismertetett világjobbító izraeli találmány, valamint a felhasznált források részletes ismertetése is.

Nekünk, magyaroknak is számos tanulságul szolgál a könyv azon cél elérése érdekében is, hogy gyakrabban találkozhatunk kiváló „Made in Hungary” termékekkel és ezek pozitív visszhangjával a világ minden tájáról. A könyv segíthet abban is, hogy az izraeli példa alapján erősödjön a hazai szereplők különben nem túlságosan erős önbizalma, megmutatva, hogy egy kis országban is nyitott az út a világszintű és a hazai mellett az egész világot is gazdagító eredmények eléréséhez mind a tudományos kutatásban, mind ezek eredményeinek alkalmazásában.

KROÓ NORBERT, fizikus, akadémikus,
professzor emeritus